خۆرەگەلێک، جڤاکی کوردستان بنکۆڵ دەکەن –دووەم ... ئەمجەد شاکەلی

بەشی دووەم ...

-ج□گر-

ج□گر، دەستەواژە و ناونیشانێکە، پلەیەکی کار و پۆستێکە، هیچ کەسێک نییە لە کوردستان نەیزانێ، تەنانەت مر□ق د□بینی ناوی “جێگر”یان لێ نراوە و خەڵکیش دەبینی ناوی”ڕێگر”یان لێ نراوە، کە نە ئەویان جێگرە و نە ئەمیشیان ڕێگر و ڕەنگیشە هۆردووکیشیان هەو بن!
سەرۆکی هەرێم، سەرۆکی حوکوومەت، سەرۆکی پەرلەمان، وەزیر، لە وەزیر خوارەوەتر، بەڕێوەبەری گشتی، سەرۆکی شارەداری، سەرۆکی دادگە، ئوستاندار، سەرۆکی زانستگە، سەرۆکی تەندروستی شار، بەڕێوەبەری پۆلیس، سەرۆکی یانەیەکی وەرزشی، میراو، سەرۆکی ئەلەکتریک، سەرۆکی فرۆشگە، تەنانەت بەڕێوەبەری خوێندنگەی سەرەتایی و سەرپەرشتیاری چاپخانە و چایخانە و مەیخانە و چێشتخانە و نازانم چی، هەموو جێگریان هەیە و جێگرەکان، جێگریان هەیە و جێگری جێگرەکان، جێگریان هەیە و ئەوانیش سکرتێریان هەیە و سکرتێرەکان، جێگریان هەیە و ئیدی ڕەنگە تا کوێخا(موختار)ی ئاواییش بەردەوام بێت و ئەویش جێگری هەبێت. لە کوردستان لەشکرێک جێگر هەن و ئەوانیش پلەوپایەی خۆیان هەیە و بودجە و تایبەتمەندیی و کەشوفش و بەزمی خۆیان هەیە.

وەڵاتگەلێکی جیهان، کە کارگێڕیی تێیاندا لەسەر بنەمای خزمەتکردن بە هاووڵات و بە مر□ق دانراوە، هێندە گرنگیی بە دروستکردنی کورسی و پۆست و پلەوپایە، تەنیا لە پێناوی دروستکردنی کەسێک و پڕکردنەوەی کورسییەکدا، نادرێت. وەڵاتێک، ژیانی دانیشتووانی وەڵاتەکەی، خۆشگوزەرانی ئەوان، پێشکەوتنی ئەوانی مەبەست و ئامانج بێت، هەرگیز پلەوپایە بۆ دەسەڵاتدارانی بە گرنگ نابینێت. لە کوردستان، پلەوپایە، بێ ئەوەی پێویست بن و بێ ئەوەی سوودێک بە هاووڵاتێکی کوردستان بگەیەنن، دادەتاشرێن و مووچە و دەرماڵە و

نەوماڵە و پشتماڵە و ژێرماڵە و بانماڵە و دەیان جۆرە پارەی دیکە دەخرێنە خزمەتیانەوە و دەسگە و دامەزراوەی زەلام و قەبەیان بۆ چێدەکرێن و کۆشک و تەلاریان بۆ تەرخان دەکرێن و پاسەوان و ئاژەر و نۆکەر و چایلێنەر و چێشتلێنەریان بۆ مسۆگەر دەکرێن.

لە وڵاتی سوێد، کە من بۆ خۆم ساڵانێکە تێیدا دەژیم، سەرۆکی حوکوومەت، جێگری نییە. هەرکاتێک لە دەرەی وڵات بێت و مانەوەی درێژە بکێشێت، کە هەرگیز ڕوونادات، و لەو کاتەدا لە وڵات پێشهاتێک بێتە پێشێ و ڕووداوێکی گرنگ بێتە گۆڕێ، کە وەها ڕەوشێکیش هەرگیز نە هاتووەتە پێش و نەش دێتە پێش، ئەودەمی یەکێک لە وەزیرەکانی حوکوومەتەکەی، لەبری ئەو سەرپەرشتیی کارەکانی دەکات. واتە: جێگری سەرۆکی حوکوومەت، کە کاری ئەو تەنێ جێگریی بێت و هیچی دی، وەک کار و پلەیەکی دیاریکراو، هەرگیز نییە. ئیدی لەوەوە وەرە خوارە تا دەگەیتە بەڕێوەبەری خوێندنگە، کە جێگری نییە. واتە: وەک چۆن کارگوزار(فەڕاش) لە سوێد نین، هەر بەو جۆرەش جێگر نین، ئەگەریش هەبن، یەکجار دەگمەنن. وەک ڕێزپەڕێک لەوانە، سەرۆکی پەرلەمان جێگری هەیە. دیارە ئەو نموونەی سوێدە، وڵاتانی دیکەی ئەوروپاش دەگرێتەوە و ئەوانیش هەر وەهان. ئێستا لە عیراقیشدا جێگری سەرۆککۆمار و جێگری سەرۆکی حوکوومەت نەماوە. لە باشووری کوردستانیش، کە بە قانوون هێشتا بەشێکە لە عیراق، دەبوو جێگری سەرۆکی هەرێم و جێگری سەرۆکی حوکوومەت نەمابا و وەک عیراقی لێ کرابا.

دانانی جێگر لە کوردستان، داتاشینی پۆستێکە، بۆ ڕازیکردنی ئەم حیزب و ئەو حیزب و ئەو باڵە و ئەم باڵە، نەک بەهرە و کارایی و شارەزایی ئەو جێگرانە. نەبوونی ئەو جێگرانە، چ بۆشاییەک ناهێنێتە گۆڕێ، بەڵک بەپێچەوانەوە، بارسووکییەکە بۆ سەرۆکی حوکوومەت و سەرۆکی هەرێم، چون دەستیان دەکاتەوە و لە کارەکانیاندا سەرپشک دەبن و ئازادانە و ئاسانتر، دەتوانن بیربکەنەوە و کار و ئەرکەکانی خۆیان ئەنجام بدەن. گەلێ جار جێگر، ئیدی جێگری هەرکێ بووبێت، بەهۆی ئەوەی سەربە حیزبێکی جیاواز بووە لەوەی سەرۆکەکەی، بووەتە ڕێگر و بەربەست، لەبەردەم جووڵانەوە و چالاکی و کارایی ئەو کارگێڕییەی کاری تێدا کردووە.
ئەگەر بڕیارە و هەر دەبێ جێگر بۆ سەرۆکی هەرێم و سەرۆکی حوکوومەت و سەرۆکی پەرلەمان هەبن، ئەوا هیچ پێویست ناکات جێگری سەرۆکی هەرێم و جێگری سەرۆکی حوکوومەت بدرێن بە یەکێتی یا گۆڕان، کە هەردوو ئەو حیزبانە، کون بە کون وەدووی وەدەستهێنانی ئەو

پەستانەوەن، نەک هەر ئەو دوو حیزبە، بە من پێویست ناکات بدرێن بە هیچ حیزبێکی دیکەی کوردی. باشترین و ڕاسترین هەڵبژادەیەک بۆ جێگرانی سەرۆکی هەرێم و سەرۆکی حوکوومەت ئەوەیە، کەسێک لە نەتەوەی تورکمان و کەسێک لە کریستیانەکان بن. دیارە پۆستی کەهە لەو جێگرانە، جێگری سەرۆکی هەرێم یا جێگری سەرۆکی حوکوومەت گرنگترە، بدرێ بە نوێنەری تورکمان و بەجگە لەو جێگرە، چەند وەزارەتیکیش بدرێن بە تورکمان. بەشی تورکمان لە هەموو دەسگە و کارگێڕییەکاندا، تەنانەت لە ڕیزی لەشکر و پۆلیسیشدا دابین بکرێ، چون تورکمان لە کوردستاندا نەتەوەی دووەمن. مرۆڤ، کاتێک باس لە تورکمان دەکات، گەرەکە جیۆگرافیای باشووری کوردستان لەبەرچاو بگرێت و تەلعەفەر، هەولێر، پردێ، کەرکووک، تاوغ، خورماتوو، کفری، قەرەتەپە، جەلەولا(قەرەخان)، خانەقین، قزڵەبات و مەندەلی لە یاد بێت و بخوێنێتەوە، کە خەڵکی نەتەوەی تورکمانی تێدان، دیارە کریستیانیش هەر بەو جۆرە، لە دەڤەری بادینان، هەولێر، کەرکووک و سلێمانی هەن و ئەوانیش لە پاش تورکمان دەبنە پێکهاتەی سێیەم، چون کریستیانەکان وەک ئایین، هەموو یەک ئایینیان هەیە، لە وەک نەتەوە، چەند نەتەوەیەکن. بە هەردوویانەوە، تورکمان و کریستیان، دوو پێکهاتەی سەرەکی کوردستانن.

لە حاڵێکدا سەرۆکی هەرێم و سەرۆکی حوکوومەت، جێگریان هەبوون و جێگرەکان دران بە تورکمان و کریستیان، ئەگەر جێگرەکانی سەرۆکی پەرلەمان، بدرێن بەو حیزبە کوردییانەی، پارتی لەگەڵیاندا پێکدێت، ئیدی یەکیەتی، گۆڕان، ئیسلامی یا هەر لایەنێکی دیکەیە، ڕەنگە ئەوە چارەسەرێک بێت بۆ قایلکردنی ئەوان، لە ئەگەر سەرۆکی هەرێم و سەرۆکی حوکوومەت جێگریان نەبوو، ئەوا جێگرەکانی سەرۆکی پەرلەمان بدرێن بە تورکمان و کریستیانەکان، ئەوەش باشترین هەڵبژاردەیەکە، کە دەبێ بکرێ و هیچ پێویست ناکات حیزبێکی کوردی ئەو جێگرییە وەرگرێ.

کە مرۆڤ باس لە تورکمان دەکات، هیچ گومانێک لەوەدا نییە، ئەگەر ژمارەی تورکمانی هاووڵات و دانیشتووانی کوردستان ڕەچاو بکرێن، ئەوا بە هەموو پێوەرێک لە حیزبی یەکیەتی و گۆڕان زیاترن، ئیدی بۆ ئەوان مافی وەرگرتنی ئەو جێگرانەیان نەبێت و یەکێتی و گۆڕان هەیانبێت! ئەوانەی لە 16ی ئۆکتۆبەری 2017دا بە ڕادەستکردنی کەرکووک و دەڕاندنی لە نیوەزێتری خاکی باشووری کوردستان و گەڕانەوەی پرسی کوردستان بۆ خانەی یەکەم و تەواوی ئەو نەگبەتی و بەدبەختییەی بەسەر کوردستانیاندا هێنا، هەرگیز تورکمان نەبوون، بەڵکە یەکیەتیی نیشتمانیی کوردستان بوو، کەچی "چەرمی ڕووی هەند

قایمە شمشێری میسری نایبێ…” ، هەشتا ئەوانن نازدەکەن و دەیانەوێ مەرج و پێشمەرج و خواست و داواکانی خۆیان بەسەر حوکوومەتی زۆرینەدا بسەپێنن!

لەنێو جڤاکی کوردستاندا، تەنانەت لەنێو کوردەکانیشیدا، هەندێ بەشی خەڵکی کورد هەن، تایبەتمەندیی ئایینییان هەیە، کە بێگومان لەبەرچاوگرتنییان و گرنگیدان پێیان، بەهێزکردن و سەقامگیری و یەکگرتنەکی پتری جڤاکی کوردستان و دۆنیاییەکی زیاتر و مەزنترە بۆ ئەو خەڵکانە، نموونەکانیشیان: کوردانی فەیلی(کە لە خوارووی کوردستان و بەغدا دەژین و لەڕووی ئایینزاییشەوە شیعەن)، ئێزدییەکان(چ ئەوانەی خۆ بە کورد نازانن و چ ئەوانەیشی خۆ بە کورد دەزانن) و کوردانی یارسان(کاکەیی).
سیاسەتی ڕاست و دروست ئەوەیە، بەرژەوەندی کوردستان و خەڵکەکەی لەبەرچاو بگیرێت و دانیشتووانی وڵات بە جیاوازی، وەک هاووڵات سەیر بکرێن. ئەمەبێت پێوەری یەکەم بۆ پێشاندانی ڕەسین و پێگەیشتن و پێشکەوتن و ئاستی ئەخلاقی و شارستانەتی هەر جڤاکێکیش، چۆنیەتی مامەڵە و بەرخوردی ئەو جڤاکەیە، لەگەڵ نەتەوەکانی دووەم و سێیەم و کەمینە و گرۆ و خەڵکانێک، کە خودان تایبەتمەندییەکی بەشێک جیاوازن لە زۆرینە،

13—01 — 2019

خاوەندە پرۆژەکانی هەڵوەشاندنەوەی خانەنشینی پلە باڵاکانی کوردستان چییان وت و چییان کرد … عەلی مەحمود محەمەد

ئەمساڵ 10 ساڵی تەواوە جوڵەیەکی بێ بەرهەم لە کوردستاندا دروست بووە لە پێناو دادپەروەری لە دابەشکردنی سەروەت و سامان و

کمکردنوی جیاوازی موچو نهشتنی خاننشینی پل باکان و ئیمتیازاتکانیان، کاردانوکان برامبر ب داخوازی ئم بزووتنوی توانی روی راستقینی هموان ل ههوست و بن و پرژکانیان ئاشکرا بکات، ئمر خواستی دادپروری ئابووری بهی ئو جوانو بت خواستی گشتی و نمانی متمانی ب بنی هخ تنری پپلیستیان.

دوای 10 سا لم داواکاریان، جی خیتی بپرسین، باش چن متمان ب قسو بیارو یاساکانی پرلمانی کوردستان بکین ک گیرفان و ورگ خونی یکمی پکهاتکانی بت، ل تارمایی شاراوداو ل ژرو دبت ل گ چند ل دانا غازکانی ناوخیی و درکی رکوتبتن و دیسانو ل خزمتی گیرفان و ورگ، چن متمان بمان بکین دادپرورر بن و یاسای دادپرورانی ب کمگا بنووسنو ک خونی یکمیان خیان و دواتر دوکان سیاسیکیان ک ناوی حیزب بت، ک بت ئامرازی خژیاندن و دومندکردن و پاراستنی دسات، چن ل ئستا بدواو باو ب لافاوی پرژ درزنان کانیان بکین و شویش ل بر درکانی سر شاشکانیان دابنیشین، ک یکم یاسایان بودجی حیزبکانیان بوو هرچند یکم بینی پیش درچونیان رتکرنوی موچی فلکی فیرعونی خیان بوو، ئگر د خولی دیکو د جاریش بچونایت پرتوکی گینزو بلایدا ناچوون،ئمان تنها خیان خاننشین نبوون بگر ل گ خیان یك سوپا ل کوو براو زاواو خزور و برازاو خوارزایان ب تمنی هرزکاریو خاننشین کردوو ب ناوی حیمایو شفریو، ئمان نبوون باوکی خك و دنگدرانیان، تنانت ئو گنجانی شو رژ دنگیان ب کدکردو، تنها باوکی کسوکاری خیان و هاوسرکانیان بوون، تنها باوکی کوو زاواو خزورکانیان بوون.

زریان پش گیشتن ب پرلمان باسی نهشتنی خاننشینی پل باکانیان دکرد و پرژیان دنوسیو بنناميان واژ دکردو سوندی ئاینی و نیشتمانیان دخوارد تا ئاستی گی شهیدان و قوربانیان و هموو موقدساتکیان تپاند, بنکان گیشتن ئاستی هنمزینی ئکسجینی ناو پرلمان, ئستا بمان درکوت خول ل دوای خول تکابازترو فبازتر دردچن, ل خولی رابردووو 16 تکباز ب هونی فرت و ف ب ئم خول ماونتو, ب کردارکانیان دیموکراسی درزنانی نونرایتیشیان خست ژر پرسیارو, تا کار گیشت سر ئوی کمتر ل نیوی

خەڵکی کوردستان بچنە سەر سندوقەکانی دەنگدان لە هەڵبژاردنی رابردوو, ئەمەش دەگەڕێتەوە بۆ نەمانی متمانە بە سستەم و قسەو بەڵێن و کردارو درۆو پرۆژەکانیان, ئەوانەشی چوونە سەر سندوقەکانی دەنگدان زۆرینەیان لەوانەن لە سایەی دەسەڵاتدا توانیویانە موچەیەك بپچرنەوە بۆ خۆیان وەك خەڵك نەكەونە ژێر هێڵی هەژارییەوە لە سایەی ئینتمایەکی نا مەبدەئی بۆ دەسەڵاتداران, ئەوانەی هیچیان نییە باوەڕیان بەوە نەما گروپێك بازرگانی سیاسەتی دیكە دەوڵەمەند بكەن, زیاتر لە 90%یان لە ماڵەكانیان دەرنەچوونە دەرەوە, زەماوەندی دیموکراسی رۆژی هەڵبژاردنیان گۆڕی بۆ زەماوەندی مانگرتن, ئەمەش پەرچە کردارێکی هوشیارانەی چینایەتییە لە بەرامبەر گەندەڵی و درۆی پۆپۆلیزم.
دەمەوێت لە کۆتاییدا هەڵوێستی خۆم لەسەر کۆی ئەو بابەتانەی کە تایبەت بە خانەنشینی پلە باڵاکان و وەرگرتنی 6 موچەی کۆتایی دەربڕم:

1- وەرگرتنی موچەی 6 مانگ لە لایەن وەزیرو پلە باڵاکان و پەرلەمانتارانەوە بە پاشەکەوت, بۆ خۆی جیاکردنەوەی ئەم توێژەیە لە خەڵك و کارێکی نا دادپەروەرانەیە, کە بە یاسای نا عەدالەتی دەسەڵاتداران رێکخراوە.

2- وەرگرتنی لە لایەن ئەو پەرلەمانتارانەی دەرچوونەتەوە بۆ پەرلەمانی کوردستان, گەندەڵی و نا عەدالەتییە, گەندەڵییە چونکە خانەنشین نەبوونە وەریان گرتووە, نا عەدالەتییە چونکە زۆرەو بە یاسای نا دادپەروەرانە کە خۆیان بۆ خۆیان و لە خزمەت خۆیان نووسیویانەتەوە وەریدەگرن, هاوکات بە پاشەکەوتیشە جیاکارییکردنە لە گەڵ عامی خەڵکی.

3- وەرگرتنی لە لایەن ئەو پەرلەمانتارانەی بۆ پەرلەمانی عێراقی دەرچونەتەوە, دووجار گەندەڵی نا دادپەروەرانەیە, دەبوایا بیان زانیایە کاری ئەوان لە کوردستان تەواو بووە و نابێت هیچکە دەست بە قوتی خەڵکی کوردستان ببەن, هاوکات خانەنشین نەبوونە و لەو بەغدایەی ئەوان بوونە بە پارێزەری یاسا تیایدا شتی عاجباتی وا نەبووەو ناشبێت.

4- ئەوانەی وەریانگرتووەو دەگەڕێنەوە سەر کارەکانیان گەندەڵی و نا عەدالەتییە, چونکە ئەو 6 موچەیە تەنها بۆ ئەوانەیە خانەنشین دەبن.

5- ئەوەی خانەنشینی وەرناگرێت و موزایەدە دەكات بەناوی گەڕانەوە بۆ سەركاری پێشوو, وەلێ لە ژێرەوە خۆی بۆ پۆستی باڵا هەڵگرتووە كارێكی بێ ئەخلاقی بەرامبەر بە خەڵكی كوردستان دەكات لە ژێر ناوی داد پەروەریدا.

6- ئەوانەی پێشتر پەیمانیان دابوو, سوێندیان بە بەها باڵاكان خواردبووو هەمووو ئیمتیازات و خانەنشینیەك رەتبكەنەوە, ئێستا پەیمان شكێنی دەكەن, یان ئەوانەی بەڵێنیان لە كاتی بانگەشەی هەڵبژاردن دابو, یاخود واژۆیان لەسەر پرۆژە یاساكان بۆ هەڵوەشاندنەوەو چاكسازی خانەنشینی پلە باڵاكان كردبوو, كاری نا ئەخلاقی دەكەن پشت بكەنە قسەو بەڵێنەكان رابردویان .لە كۆتادا دەڵێم ئێمەش ئەوەندە خۆشباوەڕین هەموومان ب□ و□ت□كانی محەمەد حەلبوسی سەرۆكی پەرلەمانی عێراق كەوتینە سەماو روبارێك دەستخۆشیمان بۆ نووسی, سەبارەت بە پشتیوانی لە هەڵوەشاندنەوەی خانەنشینی پەرلەمانتارانی عێراقی كە دادگای باڵای فیدراڵی دەریكرد, لە كاتێكدا خۆی پۆستەكەی بە 30 ملیۆن دۆلار كری□و□و دەیەوێت كەلەبەرێكی گەندەڵییەكانی خۆی بەو موزایەدەیە پڕ بكاتەوە, دادپەروەری ئەركی جێبەجێكردنی بە گەندەڵكاران ناكرێت, وەك چۆن لە كوردستان نەكرا ئاواش لە عێراق ناكرێت, با هیچكە بە بەڵێنی دزو گەندەڵ و ...... هەڵنەخەڵ□ تێین .

یەكشەممە، شینە! .... شیعری مەحم□وود دەروێش – و: پشك□ نەجمەدین

لە سترانمدا، ژنێک دانیشتووە و تەشی دەڕێسێ،
چا تێدەكات و پەنجەرەش لەسەر ڕۆژان ئاواڵە،
زەریاش دوورەدەست.
ژنێک، یەكشەممە، شینی پۆشیوە،
لەگەڵ گۆڤار و نەریتی گەلان، خۆی دەخجڵێنێ،
شیعری ڕۆمانسی دەخوێنێتەوە و

لەسەر کورسییەک خۆی دەڕازێنێ…
پەنجەرە بەڕووی ڕۆژاندا واڵا،
زەریاکەش دوورە!
دەنگێک دەژنەوێت، چاوەڕوان□کراو،
دەرگا واز دەکات،
کەسێک دەبینێت لەسەفەردا یە،
دەرگا دادەخات،
وێنەی دەبینێ،
پرسی پێ دەکات:
من خۆم بکوژم؟
موزیکی مۆزارت، لەبەر دڵ دەنێ و
لەگەڵ زەوینە ئاسمانییەکەدا،
ئاسوودە و دڵشاد،
پەنجەرەش بەڕووی گشت ڕۆژەکاندا،
ئاواڵە و گوشاد،
زەریاکەش هەر دوور،
ئێمەش پێک گەیشتین…
زەریام خستە نێو قاپێکی فەخفوور،
سترانم ون بوو،
نا تۆم لێ ون بوویت،
نەک گۆرانییەکەم،
دڵیش ئاواڵە بەرەو ڕۆژەکان،
زەریاش بەختەوەر!

شەڕی براکان لەسەر دەسەڵات … .. جەمال کۆشش

تالانی وفەرهوودو تیرۆر زیندانی وسەرکوت ب□ر□ه□مدەهێنێتەوە هەروەها ئاشتیشیان

لەدوای ریفراندۆم(۲۵.۰۹،۲۰۱۷) بەدواوە کێشەکانی نێوان یەکێتی وپارتی، دەور□ یەکی نوێێ دەستپێکردووە. یەکێتی هەستی بە کەم سەنگی

وبەحەواچوون دەکرد وخەریک بوو دەستی لەهەموو شت دەقرتاو بەئاسماندا بەرزدەبوەوە . حکومەتی عیراقی سەرکەوتنی گەورەی لەبەرامبەر داعشدا بەدەستهێنابوو، ڕیفراندۆمیش (سەرەڕای هەموو خیانەت وسەرکوت ونانبڕین ودزو تاڵانبەرییەی)، کەژاوەیەکی پیرۆزی بەدەوری پارتی دا کێشایەوە. پارتی لە هەردوو هەڵبژاردنی عێراق(١٢.٥.٢٠١٨) وکوردستانیشدا(٣٠،٠٩.٢٠١٨) سەرمەستی هەڵدانی پێکی سەرکەوتن و تەکاندنی تەپوتۆزی ڕیفراندۆم و بەستنەوەی پێلکوتانی یەکێتی وئۆپۆزسیۆنی کۆن بوو.
لەپاش دەستکێشانەوەی مەسعود بارزانی ،(کۆتایی ئۆکتۆبەری ٢٠١٧) وەک بابەتێکی فەرمانەیی دابەشکردنی دەسەڵاتەکانی بەسەر حکومەتی هەرەمدا، پارتی تەماحی لە یەکێک لە پۆستە هەرە باڵاکانی بەغدا (لەوانە سەرۆک کۆمار) بوو. نەوماڵەی کوردی جارێ تر دەورەیەکی تری شەڕەجنەو خۆگیڤکردنەوە کەوتەوە نێو براکان. . تا دەهات لایەنە براوەکانی پەرلەمانی عێراق ، گوشاریان بۆ سەر یەکیتی وپارتی زیاد دەکرد بۆ بەربژێرکردنی کاندیدکیان یان ڕێککەوتن لەسەر تاکە کاندیدێک.

پارتی ملینەدا،بە کاندیدی یەکێتی وئەوەبوو دکتۆر فوئاد حسێن وەک نوێنەری سەرۆک بارزانی بۆ سەرۆک کۆماری ئایندەی عێراق دەسنیشانکرا. بەڵام یەکێتی پێشتر لەلایەن ئەندازیارانی سیاسەتی عیراقەوە دڵنیایەکی بەدەستهینابوو. ئەوە بوو کاندیدی یەکێتی دکتۆر بەرهەم سالح ، لەبەرامبەر دکتۆر فوئاد حسێن کاندیدی بازرانی کەوتنە کێشمەکێشێکی کۆمیدییەوە، کە بەشێوەیەکی تراژیدیی بە شانسی دکتۆر فوئاد کۆتایی هات.(بەرهەم ٢١٩ دەنگ ، فوئاد ٢٢دەنگ)

لەڕاستیدا ٢.ئۆکتۆبەری ٢٠١٨ ڕۆژی دەنگدانی پەرلەمانی عیراق ڕۆژی سەرکەوتنی بەرهەم سالح بۆ سەرۆککۆمار، نەک ١٦ ئۆکتۆبەر ٢٠١٧، هاوکیشەیەکی تری سیاسی لەکوردستانی عێراقدا دەستپیدەکات. بۆ ئەوەی پۆستی سەرۆککۆمار لەلای یەکێتی بمێنێتەوە، لەکاتێکدا لەسەر کاندیدیک ڕێکناکەون و هەموو ئەو کاندیدانەی تریش لە لەلیبوکەک زیاتر نین، حکومەتی عیراقی و لایەنەکانی نێو پەرلەمانی عێراقی، داوایەکی دیایکراویان جێبەجێ ببوو ، بەدەستەوەدانی کەرکوک وئارایشدانەوەی کەرکوک وناوچە سنورییەکانی کە پێشتر بەهاوبەشی هێزەکانی پێشمەرگەولەشکری عێراقی کۆنترۆڵکرابوو، پاش شکانی لەشکری عیراقی لەبەرامبەر داعشدا، هەندێ ناوچە هێزەکانی پێشمەرگە لەبەرامبەر داعشدا بەرگرییان کرد وڕاوەستانەوە. یەکێتی یان چەند

باڵ وماڵباتێکی ناو یەکێتی لە پلان و لە مامەڵەیەکی ناشیریندا دەستپێشخەری بە گەڕانەوەی دەسەڵاتی بەغدا کرد بوو.
دەورەیەکی دی شەڕە جنێوی نێوان یەکیتی وپارتی بەبەهاراتی توندی ژماردنی خیانەتەکان وملهوڕی وپێشلەشکری گەرمکرا. ئەمجارە دەستی پارتی لە تۆڵەکردنەوەی یەکێتی بەهانەیەکی گونجاوتری بەگیرهێنا. ئیدی بەخیانەتی نەتەوەیی گەورەو بزاندنی خەتی سوور، تۆڵە لە ملنەدانی یەکێتی بە تەسلیمبوون بەقەدەروقوەتی پارتی بە سەرەک کۆمار.

لەسەرەتای ساڵی تازەد٢٠١٩ ا، پارتی هیچ نەرمیەکی لە بەرامبەر لایەنە براوەکانی پەرلەمانی کوردستاندا نەنواند، وە زۆر بەباکانە مەرجەکانی خۆی بە هێزەکانی نێو پەرلەمان بۆ بەشداری لە دەسەڵات دیاریدەکرد وهەردوو پۆستە گرنگەکانی سەرەکی هەرێم (نێچیرڤان بارزانی)، سەرەکی حکومەت (مەسرور بارزانی) ، قۆرخکرد وپرس وڕای بەکەس نەکرد. پۆستی نەوت و دەرەوەش هەر بۆ خۆی دەبێت، وە بێدەنگیەکی گشتی کە نیشانەی ڕازیبونەکی ترسناکە خەریکە دەکاتە ئەمری واقیع. یەکێتی پەرچەکرداری بێدەنگی کە متبوونی تووڕەبوونەکی لەخۆیدا شاردبوەوە، چەند ڕۆژەی گەڕەی بە دەستیبرد بۆ گرتن وڕاونانی ئەندامان وکادرانی پارتی ، بەهەمان شێوازو هەندێک قەهراوەی تر، پارتیش دەستی برد بەبارمتەگرتنی کادرەکانی هەولێری یەکێتی. ئۆپۆزسیۆنی پاکێجەکانی سەردەمی ١٧ شوبات وملخواروشکستخواردوەکانی ئەم دەورەیە، دەستەوەستان تەماشای حەمەی حاجی مەحمودیان دەکرد، نێوەندگیری بکات وتوندوتیژییەکە خاو کاتەوە ئەوە بوو بەگۆڕینەوەی دیل بە دیل دەرگای گتوگۆی پێکهێنانی حکومەتی هەرێم کرایەوە. لە پرێسە کۆنفرێنسەکاندا هەواڵی ئەوەمان بیست بەهۆی نەخۆشیەوە بەڕێز هێرۆ خان نەیتوانیوە بەشداری وەفدەکەی یەکێتی بکات.

یەکێتی دەستی برد بۆ ڕاگەیاندنی قەدەخەکردنی تەڤگەری ئازادی وڕێکخراوە نزیکەکانی سەر بە تەڤگەر وداخستنی بنکەو ئۆفیسەکانیان لە ناوچەی سلێمانی. هاوکات سەرککۆماری عێراق سەردانی تورکیای کرد ولە پریسە کۆنفرنسەکەی لەگەڵ ئەردۆگان سەرەکی تورکیا کە بەرهەم ساڵحی وەک دەستی ئازیزم یان هاوڕێی بەوەفام تاریف کرد، ڕووبەڕووبونەوە و بنەبڕکردنی تیرۆریان وەک ئامانجی هەردوڵا باسلێوەکرد. ئەو هەنگاوانەی دواتری یەکێتی لە گرتن وزیندانی کردنی ئەندامان ولایەنگرانی تەڤگەری ئازادی وداخستنی سینەما سالم ونەهێشتنی مەراسیم وئەم کردەوانە بۆ ئەوەیە کە پشتیوانی ئەردۆگان

بەدەستبهێنی بۆ گوشار خستنە سەر پارتی کە چێگەوڕێگەیەکی شیاوتری لە پەیکەرەی دەسەڵاتی حکومەتی هەرێم پێبدات.
لێرەوە دەتوانین باشتر لە ڕەوەندەکە ولە پرۆسەکە ووردبینەوە.. چ شەری یەکترو چ شەڕی نێوخۆیی لەگەڵ لایەنەکانی دیبکەن، ئامانج پاوانی دەسەڵات وگومرگ ودزینی نەوت وسەروەت وسامانە، چ ڕیکبکەون وئاشتی بکەن هەر هەمان کارەسات بەرهه□مدەهێنەوە.

ئەم دنیا و ئەو دنیا … سەباح ڕەنجدەر

کاتژمێر دەبەمە دواوە و ڕوخساری نوێژێك هەبوو
شان و ملی دایکی تامەزرۆیی شێلا و وەك شیر هەوێنبوو
خودای دڵی خۆی ناسی و نەبووە پەڵە‌یەکی هەڵبزڕکاو
لە نزیك ڕێگایەك دانیشتووم و هێز دەخەمەوە ئەژنۆم
ڕۆژ سپێدە بدات دەچمە ناو شار
ئەستێرەیەك هەڵدێ و جێ بە ئەستێرە نەمەیوەکان چۆڵ دەکات
ئەستێرەی دەشتاییەك کە خاوەنی کلیلەکانی دنیایە
ڕوخساری گەرمی سروشتخوازانیش
دەرگای شار کلیل و قفڵی نەکەوتووە
لە سێبەری کلکی ئەژدیها داندراوە
هاتوچۆی تێدا ناکرێ
جگە لە نەریت و ڕێوڕەسمی پشیلە
لەبەر ئاگری حەوت ماڵان بەچکە چاونەپشکوتووەکانی گەرم دەکاتەوە
مۆسیقای پێی ئاشنا نابیسترێ
ئاوی شار لێڵ و گرانە
بەڕۆژوو ناتوانی بیخواتەوە
شیعر و نوێژی شاعیرێك
دواڕکات فرمێسکە لە چاوێکی گەرمدا
یان شکۆی ئاهەنگێکە دڵی بۆمان دەکاتەوە و جوانی دەهێنێتە ناومان
دەستێك دەبێتە هەڵگری هەموو ناو و میوەی درەختە بە تەمەنەکان
بە دەشتاییەکی تابڵێی ڕوون ڕاوەکا و هەناسەیەك وەردەگرێ
چاوی بەرزدەکاتەوە و ئەستێرەیەکی لێ هەڵدێ

ئێمەین بە دەورییەوە گەرمایی گیانین
هێز دەخاتەوە ئەژنۆی و دێتەوە شار
پەیکەری ناودارەکان کەسمان ناناسنەوە و دەپرسن ئێوە پشتێنی کام پشتن
پێش بەرزکردنەوەی دەستی دوا ماڵئاواییان
برینەکانیان پاراو نەکراون
خۆیان لەبیرچووەتەوە و تەماشای باڵندەیەك دەکەن
بەسەر هێلکەی بەسەرچوودا کڕکەوتووە
ناوچەوانی درەوشاوەی دەبێتە دەشتاییەك کە خاوەنی کلیلەکانی دنیایە
باڵندەیەکی ونبوو دێتەوە ناوی و سەرگەردان نافڕن
لە گەرمایی باڵەکانیدا
درەخت و شەقام و گوڵدانی زەماوەند و ڕۆژی هەستانەوە دڵیان بۆمان دەکەنەوە
دژی باڵەکان شەڕ ڕاناگەینین
فڕین خودا لەخۆ ڕازیکردنە و ئاواتت دەدا
گوڵەکان لە بەیانییەوە چاوەڕوانن ببیندرێن
بە تەنێ دەنکە هێلێك بشکێنە ناو چاپەست و ئاگری حەسرەتێکی کۆن خۆشکە
دەرکەوتن دێت و دەبێتە خاوەنی ئاگری پاگژکراوە
ئومێد لە هێڵەکانی ئەمپەڕ و ئەوپەڕت دەڕژێنە ناویەك و لە بۆنی گوڵ ناترسی
مشتێك گەنم لەبن کووپەی ماڵ دەچێنیت
زانیت چی لە بیرخۆت ببەیتەوە
چیش بەبیر خۆت بهێنیتەوە
دوورییەك وەك سادەیی گوێت لێ دەگرێ
لەناو چاوترووکانەکان وەرتدەگرێ و دەتباتە ماڵێك
بەختەوەریی تێدا نووستوون
جانتاکەت لە شانت داگرە و کەلوپەلی پێویست جیابکەرەوە
دوودڵ بەسەر پردا مەوەستە
تکا دەکەم پەلە بکە کاتژمێر بخوێنەوە و بپەڕەوە
کیژەکانمان کەزییان بە ئاڵای بەسێبەر و هەتاوی تۆوە دەنووسێنن
لە ئاواز و یەکەم تەزووی درەوشانەوەدا نقوومن
کەوان دەشکێن و تیر دەکەونە خوارێ
لەقلەقێك لە هەولێردا هەڵدەفڕێ و دڵەڕاوکێی هەرگیز دوایی نایەت
زێد ناوکە لە سێوێکی ئاڵدا
وەك منda□ گەورە دەبێ و شاخەکانیش بەرزن

کانوونی یەکەمی 2018 هەولێر

ئەوینێک لە غوربەت ... کتێبێکی شیعری سەردار جاف

ناوی کتێب: ئەوینێك لە غوربەت
بابەت: شیعر
نووسەر: سەردار جاف
دیزاینی ناوەڕۆك و بەرگ: فەهد شوانی
هەڵەچن: فەهد شوانی و خودی شاعیر
تیراژ: 500

[بۆ خوێندنەوەی ئەم کتێبە کلیکی ئێرە بکەن ...]

کێشە گەورەکە ... جیهاد محەمەد

گەورەترین کێشەی گەلی کورد وسەرجەم گەلانی ناوچەکە دین و نەتەوەپەرستییە.
ئەم دوو ئایدیۆلۆجیە سەرچاوەی هەموو پێکدادان و ئاژاوەکانن لە نێوان خەڵکی ناوچەکەدا. گەلانی ناوچەکە بە هۆکاری ئەم دوو عەقڵیەتە بەردەوام لە شەڕ و پێکداداندان.
هەرچی حکومەت و دەوڵەت و حیزبی فاشی و دیکتاتۆر هەیە لەم ناوچەیەی ڕۆژهەڵاتی ناویندا لە ژێر ناوی دین و خواپەرستیی و

نەتەوە پەرستیدا دەیان ساڵ درێژەیان بە حوکمی خۆیان داوە.

حیزبە ستەمکارەکانی کوردستانیش وەک پارتی و یەکێتی دەیان ساڵ خەڵکی کوردستانیان بە کوشتدا، هەرچی ماڵوێرانی و جینۆساید و جەنگی دژە مر□ق ه□یە بەسەر گەلی کوردا هێنایان، ئەنامەکەشی دوای ڕاپەڕینی خەڵکی کوردستان دژی زوڵم زۆر و فاشیەتی بەعسیکان، ئەمان جڵەوی حوکمیان لە خەڵک سەندەوە، هەمان کارەسات و تاوانیان بەسەر خەڵکدا هێنایەوە. ئەم حوکمە فاشیانە هەرچ □کا تێکیش ڕوخابێتن حوکمەکە کەوتۆتەوە دەست کۆمەڵێکی دیکە کە هەمان عەقڵیەتیان هەبووە، بە هۆکاری نەزانین و نا هۆشیاری خەڵکی گشتیەوە، ئەمانیش لە ژێر ناوی ڕزگارکردنی دین و نەتەوەدا جارێکی تر دەستیان کردۆتەوە بە چەوساندنەوە و ستەمکاریی.

هەتا خەڵکی ئەم ناوچەیە خ□ی□ خ□یان ڕزگار نەکەن لەم دوو عەقڵێتە ساختەکارییە مەحاڵە ڕۆژێکیان بۆ بێتە پێشەوە ئۆخەی لە ژیان بکەن. هەر ئەم دوو عەقڵێتەشە کە خەڵکی ناوچەکەی بە گشتی خستۆتە خزمەتی حوکمڕانە ستەمکارەکانی ناوچەکەو سەرمایەداری جیهانیەوە. هیچ کات و لە هیچ سەردەمێکدا نە دەوڵەتە زلهێزەکانی دنیای ئەمڕۆ نە سۆڤیەت و بلۆکی سۆسیالیستی جاران و نە حوکمڕانەکانی ناوچەکە خۆی لە بەرژەوەندی خەڵکی گشتی نەبوون و ناشبن. هەرچ کەسێک و هەرچ بیر و ڕاو بۆچوونێک و هەرچ حیزب و بزاوتێک چەند گەورە و زەبلاح بێت چەند جەماوەرەکەی زۆرینەی خەڵک بێت، ئەگەر نەیتوانیبێت مەسەلەی نەتەوە پەرستیی و سەپاندنی حوکمی خوا تێپەڕێنێت ناتوانێت هیچ شتێک بکات کە بەڕاستی لە بەرژەوەندی خەڵکی گشتی بێت. ئەم حیزب و حوکڕانە نە بۆ خوای دەکەن نە بۆ ڕزگارکردنی نەتەوە لە چەوساندنەوە، ئەمانە سیاسەتێکی ناشەریفانە و درۆزنانە بە ناوی خوا و دین و نەتەوەوە دەکەن.

جیهاد محەمەد/ نەرویج

دووری … چرۆ زه‌ند

ئەی چەند ستەمە دووریی، بۆچی زۆبەی خۆشەویستیەکان دوورن
مانگ و خۆر هەردوو لە ئاسمانێکدان، لە دووری یەك دەردەکەون

ئێمەش لە دوورەوە دەیان بینین
پێدەچێ دەریاو ئاسمان لە ئاسۆیەکی زۆر دووردا بەیەك بگەن،
هەردوو لە خۆشەویستی یەكدا یەك رەنگ دەگرن
چاو وەختە پێی هەڵدەخڵەتی، لە بری چاوم منیش وەختە دڵم هەڵخەڵەتی
دەمەوێ لەوان فێربم، لە دوورەوە خۆشەویستی بكەم
لە دوورەوە لە باوەشت كەم، لە دوورەوە هەواڵت بپرسم،
لە تورەی شەپۆلی دەریادا، گوێم لە دەنگتی تورەییتە
ئەو كاتی لە خەو ڕامام، یەكەم وشە لە گوێمدا چرپەتە
لە یادەوەری ژینمدا زۆرینەی وێنەكەتە
لەسەر زمانم هەموو ساتی ناوەكەتە
لە م هەموو دووریەدا،
تۆ لە دڵم نزیكتری.

چرۆ زه‌ند
zandchro@hotmail.com